

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru
judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Maria

Florea în numele inculpatului Șobraneschi Ivan, prin care se solicită casarea sentinței judecătorești Ocnîța din 21 septembrie 2004 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, în cauza penală în privința lui,

Șobraneschi Ivan Nicolai, născut la 09 februarie 1979, originar din s. Florești, r-nul Ungheni și domiciliat în s. Micăuți, r-nul Strășeni.

Datele referitoare la examinarea cauzei:

- 1. de la 01 iulie 2004 pînă la 21 septembrie 2004 (prima instanță)*
- 2. de la 28 februarie 2014 pînă la 14 mai 2014 (instanța de apel)*
- 3. de la 18 iulie 2014 pînă la 28 octombrie 2014 (instanța de recurs).*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătorești Ocnîța din 21 septembrie 2004, *Șobraneschi Ion Nicolai*, a fost condamnat în baza art. 325 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 2000 (două mii) unități convenționale și închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, *Șobraneschi Ion Nicolai* la 27 iunie 2004, aproximativ la orele 15:15, aflîndu-se la PTFS Otaci, fiind depistat cu buletinul de identitate cu termenul de valabilitate expirat, de către controlorul superior, locotenent Grîu R., a fost coborît din autobuzul de pe ruta Chișinău-Moscova în care se deplasa. Ulterior, în momentul întocmirii procesului-verbal, inculpatul, aflîndu-se în cancelaria PTFS Otaci, a oferit persoanei cu funcție de răspundere Grîu R., bani în sumă de 100 lei, cu scopul ca ultimul să se abțină de a acționa în exercițiul funcției sale, în favoarea lui și să admită trecerea ilegală a frontierei de stat cu autobuzul sus nominalizat de către Șobraneschi I.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocat în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blîndă.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a indicat că inculpatul a recunoscut vina în cele comise, infracțiunea incriminată, la momentul comiterii sale, făcea parte din categoria celor mai puțin grave, nu au fost stabilite careva circumstanțe agravante, inculpatul nu a cunoscut despre faptul examinării cauzei în instanța de fond și astfel i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, din motiv că nu a avut posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare. La fel, s-a menționat și faptul prezenței la întreținerea inculpatului a doi copii minori

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, care a fost pronunțată integral la 11 iunie 2014, a fost repus în termen apelul declarat și admis, din alte motive decât cele invocate, fiind casată sentința, inclusiv din oficiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

Șobraneschi Ivan Nicolai a fost condamnat în baza art. 325 alin. (1) Cod penal la închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat posibilă repunerea în termen a apelului din motiv că la materialele cauzei lipseau date veridice ce ar confirma data înmînării inculpatului a copiei sentinței.

La fel, instanța de apel a apreciat corectitudinea concluziei instanței de fond privind constatarea faptei penale și încadrării juridice a acțiunilor criminale la art. 325 alin. (1) Cod penal, considerînd posibilă admiterea în parte a cerințelor formulate de apelanți prin atenuarea pedepsei penale, micșorînd cuantumul amenzii stabilite.

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel, a fost verificată identitatea la moment a inculpatului, care, potrivit noului buletin de identitate (f.d. 95) purta numele de Șobraneschi **Ivan** și nu Șobraneschi **Ion**, precum era indicat în toate actele procesuale întocmite în cauza dată, în corespundere cu vechiul buletin de identitate (f.d. 63). Respectiv, întru concretizarea datelor de identitate a acestuia, instanța de apel a dispus continuarea examinării cauzei penale în privința lui Șobraneschi Ivan, considerînd că acesta și Șobraneschi Ion este una și aceeași persoană.

Totodată, după verificarea suplimentară a bazei probante administrate în cauză, instanța de apel a statuat asupra temeiniciei concluziei judiciare privind vinovăția inculpatului în fapta incriminată, apreciind critic versiunea părții apărării, privind nevinovăția inculpatului, deoarece nu corobora cu probele administrate în cauză.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel, ținînd cont de prevederile art. art. 10, 61 și 75 Cod penal, precum și de faptul că fapta incriminată a fost comisă în stare de recidivă, care cu toate că nu a fost reținută de către instanța de fond, a fost luată în considerație la individualizarea pedepsei, a considerat necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar luîndu-se în considerație prezența la întreținerea inculpatului a doi copii minori, s-a constatat posibilitatea reducerii la minimul stabilit a pedepsei amenzii.

6. Hotărârile instanțelor de fond și apel sunt atacate cu recursuri ordinare de către avocat în numele inculpatului, care au fost înregistrate la Curtea Supremă de Justiție ca fiind depuse la 17 iunie 2014 și 04 iulie 2014 și care, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă nonprivativă de libertate cu excluderea pedepsei amenzii.

În motivarea cerințelor sale, avocatul indică că inculpatul nu a fost informat despre examinarea cauzei în instanța de judecată și nici nu a avut intenția de a se eschiva de la aceasta. Este criticat și faptul neluării în considerație de către instanțele de fond și apel a cuantumului mic al obiectului infracțiunii și faptul că veniturile inculpatului nu-i permit achitarea amenzii stabilite, deoarece are și doi copii minori la întreținere.

6.1. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care consideră că urmează să fie dispusă inadmisibilitatea recursurilor declarate, din motiv că în cadrul examinării cauzei în instanțele de fond și apel nu au fost comise careva erori de procedură.

7. Judecînd recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează total hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

7.1. În sensul celor expuse supra, Colegiul penal, **în primul rînd** menționează că potrivit art. 319 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei poate avea loc numai dacă părțile sînt legal citate și procedura de citare este îndeplinită. Totodată, potrivit prevederilor art. 321 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol. Alin. (2) pct. 1) al acestui articol, prevede situația, teoretic posibilă în speța dată, în care judecarea cauzei putea avea loc în lipsa inculpatului și anume, în cazul în care acesta se ascunde de la prezentarea în instanță.

Alin. (6) al acestui articol, stabilește că, instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin.(2) pct.1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

Reieșind din cele expuse, precum și din materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că, odată fiind înștiințat despre terminarea urmării penale, făcînd cunoștință cu materialele cauzei și primind copia rechizitoriului, inculpatul nu a mai fost înștiințat ulterior despre data și locul petrecerii judecării cauzei de către instanța de fond, în acest sens lipsind careva date confirmative.

La fel, s-a constatat că procurorul nu a prezentat probe verosimile privind renunțarea în mod expres a inculpatului de la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, sau privind faptul sustragerii acestuia de la judecată.

Astfel, instanța de fond, judecînd cauza, urma să-l citeze, ori să întreprindă toate măsurile în vederea citării inculpatului și înștiințării acestuia despre judecarea cauzei.

Concluzia dată rezultă din conținutul unuia dintre principiile generale ale procesului penal - asigurarea dreptului la apărare. Art. 17 alin. (2) Cod de procedură penală, în acest sens, prevede că organul de urmărire penală și instanța judecătorească sunt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale.

Printre acestea este și dreptul inculpatului de a-și expune în ședința de judecată opinia referitor la cererile și propunerile altor părți în proces, precum și la chestiunile soluționate de către instanță.

Este deci, indispensabil ca inculpatului să i se asigure dreptul să participe efectiv la examinarea procesului său penal. Acest lucru include, printre altele, dreptul de a fi prezent și de a urma toate procedurile în fața instanței.

Judecînd cauza în lipsa inculpatului, instanța a încălcat prevederile normelor enunțate, adică a încălcat dreptul acestuia la apărare.

Într-o ultimă ordine de idei, Colegiul penal atrage atenția că potrivit art. 415 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărîre a fost anulată, în cazul în care nu a fost citat inculpatul. Anume de aceste circumstanțe trebuie să țină cont instanța de apel la rejudecarea cauzei.

7.2. În al doilea rînd, Colegiul lărgit consideră necesar a menționa faptul că

potrivit art. 8 din Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal, (**în redacția de la momentul săvârșirii faptei**), inculpatul putea fi sancționat cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani. Pe când instanța de fond a aplicat față de inculpat ambele pedepse, iar instanța de apel a omis să corecteze această eroare.

Încălțările de lege menționate supra, echivalează cu o erori judiciare ce nu pot fi corectate de către instanța de recurs, deoarece țin de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanțele de fond și apel, urmînd astfel să fie casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării în instanța de apel, într-un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel, instanța urmează să ia în considerare cele expuse în prezenta decizie, să judece apelurile în strictă conformitate cu prevederile legii, să verifice argumentele invocate anterior și în recurs și să adopte o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. art. 338, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Maria Florea în numele inculpatului Șobraneschi Ivan, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, în cauza penală în privința lui **Șobraneschi Ivan Nicolai**, cu dispunerea rejudecării cauzei în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de atac, pronunțată integral la 18 noiembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru